

Abecedar

STĂ SCRIS PE POARTA FIECĂREI ȘCOLI

Pe dinafară, școala din satul Calnic (reg. Brașov) nu se deosebește prea mult de miiile de școli durate tot în anii aceștia ai noștri.

Dar pe dinăuntru! Un gând bun al meșterilor constructori, în frunte cu brigadierul lor, moș Andrei, a transformat holul școlii într-un plastic și sugestiv manual de istorie. De pe mari panouri de lemn sculptat, copiii pot descifra cum au trăit bunicii, străbunicii și răstrăbunicii lor, cum au fost martirizați când au cerut dreptate și pământ. Iar când își ridică privirile spre basorelieful ce înfățișează prezentul, ei văd cimpuri tăiate de tractoare, țărani cărând coșuri pline cu roade ale pământului, țărani citind.

Privesc copiii cu încântare la ceea ce, poate la început, li se pare a fi o simplă podoabă a școlii lor. Dar mai târziu încep să înțeleagă de ce semnele belșugului din prezent sînt puse alături de simbolul belșugului spiritual — cartea. Înțeleg că în lumea noastră există un Constructor care a condus poporul în zidirea vieții noastre noi, cu toate podoabele ei. Li cunosc chipul și firea după manualele puse de-a dreptul pe bancă, în prima zi a anului școlar. Li știm numele: Partidul Comunist Român.

Firește, nu e vorba numai de elevii școlii din Calnic și nici măcar numai de elevi. E vorba de școala românească, a cărei mărire o visau înaintașii, știind că drumul spre progres al unui popor trece neapărat prin școală, că numai zdrobind lanțurile înrobirii se pot frînge și cele ale neștiinței. În cuibul celor mai înalte idealuri ale poporului român s-au plămădit și au crescut, gemene, și ideile înaintate despre școala românească. Ducind la izbîndă aceste idealuri, Partidul, în fruntea poporului, a urcat și școala pe culmile cele mai înalte, incredințindu-i sarcina măreață de a pregăti generațiile care să ducă mai departe, mai sus știința, tehnica, cultura românească.

Ridicată pe temelii mărețelor realizări ale poporului, școala a devenit ea însăși una din pietrele de temelie ale viitorului țării. Pentru acest viitor trebuie ca toți copiii țării să învețe. În șira-

gul realizărilor noastre minunate asigurarea învățămîntului general de 8 ani este astăzi o strălucită realitate. Nu-i vorbă, existau și înainte legi care li obligau pe copii să frecventeze școala, ba se aplicau și amenzi părinților care nu se conformau. Dar din cauza condițiilor grele, 80 la sută din copii nu puteau frecventa nici măcar puținele școli existente. Mihai Eminescu, revizor școlar fiind al fostelor județe Iași și Vaslui, și-a dat seama că obligativitatea învățămîntului era irealizabilă în condițiile cînd: „muncitorul agricol este strivit de greutățile publice și angajamentele publice născute din aceste greutăți aproape insuportabile”. În rapoartele pe care le trimitea conducerii ministerului el arăta starea mizeră a învățătorilor, a școlii, a elevilor. „Avertismentele rămîn hirtii, amendele o ficțiune, frecventarea școlilor peste puțină — scria el. Dacă însă copiii constrinși de dorobanți ar veni la școală, ei vin desculți, cu capul gol și astfel îmbrăcați, în ciuda frecventării regulate a școlii li-ar costa viața”.

Nu bănuia Eminescu că tristele sale constatări vor fi valabile decenii de-a rîndul. Abia generațiile ce au zdrobit „orînduirea cea crudă și nedreaptă” au reușit să asigure cu adevărat învățătura pentru toți.

Mă aflu odată la o lecție de citire în clasa a III-a, într-o comună gălățeană, la Siliștraru. Copiii citeau despre răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan. La un moment dat elevul, băiatul unui țaran cooperativ, se opri. Ajunse la pasajul unde era vorba de faptul că Crișan s-a spînzurat în închisoare de nojițele de la opinci. „Copii, voi știți ce înseamnă nojițe?” — întrebă învățătorul. Copiii nu știau. „Dar opinci ați văzut?” O singură mină se ridică la această întrebare. O fetiță și-a adus aminte că a văzut opinci la bunicul ei, și pe care acesta le ținea drept amintire. M-am uitat atunci la copil. Era iarnă și toți aveau în picioare încălțări bune, bocanci ori cisme și erau îmbrăcați cu lucruri călduroase din lînă. Pe cuierul din coridor își așteptau stăpînii cojocile și paltoane călduroase.

Mii de nerăbdătoare căutau pe furie, în ghiozdane și serviete, pachetele cu mîncare.

Asemenea scene, această înfățișare a școlii din bine îmbrăcat, bine hrănit, a devenit un lucru obișnuit, de fiecare zi. Generațiile de școlari nu mai au grija zilei de azi și de mine, dar la viitorul țării datorate sînt să cugete. Datorate sînt să învețe că țara și-a pus în gînd să nu se oprească în înflorire, țara are cincinale de înfăptuit și pentru aceasta trebuie învățătura, multă învățătura. De asta ea nu precupește nimic cînd e vorba de învățătura fiilor ei. O armată întreagă de cadre didactice dirijează bătălia pentru carte, școli de toate gradele așteaptă copiii cu brațele deschise, laboratoare și biblioteci se vor pașnic cuceri. Stă scris pe poarta fiecărei școli, nevăzută decît pentru ochii minții: tu cel ce intri aici, adu-ți toate speranțele; aici vei învăța cum să le înfăptuiești.

E. MARTIN

În acest număr:

Centenarul

GEORGE COȘBUC

ÎNTR-O SĂPTĂMÎNĂ...

Cindva pe aici ciulinii uniți în cete săltau în trap printre tufe de bozii minăți de vântul stepei, suflând fierbinte uscăcine. De la punctul numit „Cărămidărie” până departe spre granița de apus a țării zăceau întinderi de pământ nefolosite. Localnicii trăiau cum puteau văzându-și fiecare de nevoile lui, cîmpindu-și singuri cum spuneau bătrînii „găurile” de la suman.

Acum pe aici, pe sole fertilizate, oamenii au înscris pe graficul producțiilor o cifră record: recolta verii 1966 — 3 500 kg de grâu, în medie, la hectar.

Jimbolia renaște. Înțelegi aceasta pe măsură ce vizitezi satul, sectoarele de producție, construcțiile zootehnice, sera și solarele care adăpostesc sub sticlă și folii de polietilenă, cîmpurile de legume. Admiri și mai mult formele acestei renașteri pe măsură ce cunoști dragostea oamenilor pentru cultură.

★
O săptămînă oarecare petrecută la căminul cultural din Jimbolia ne-a relevat strădaniile acestei instituții de a oferi oamenilor manifestări culturale, interesante și atractive.

Clipe de evocare

Luni... În seara aceea de la începutul săptămînii pe care aveam s-o consemnăm în carnetul de reporter, atenția unei săli arhipline a fost captată de profesorul de istorie Ioan Movilă. El le-a evocat figura luminoasă a lui Gheorghe Doja, conducătorul răscoalei țărănești din 1514, cauzele răscoalei și desfășurarea ei.

„Nu departe de locul unde ne aflăm acum — spunea vorbitorul — în urmă cu mai bine de patru veacuri și jumătate a fost prins Gheorghe Doja și ars pe un tron de fier înroșit”.

Țărani cooperatori, tineri și vîrstnici, trăiesc intens alături de povestitor clipele acestei evocări. Ceva mai tîrziu în sala căminului a rulat filmul „Haiducii” aducînd pe ecran imagini din lupta poporul împotriva împăraților.

Seară de calcul

Miercuri... Tema în dezbatere „Aplicarea retribuției suplimentare în sectorul zootehnic”. Un profesor de matematici și inginerul agronom al C.A.P. Jimbolia au prezentat auditorilor realizările obținute în creșterea animalelor, perspectivele dezvoltării sectorului zootehnic din cooperativă în următorii cinci ani și însemnătatea aplicării corecte a retribuției suplimentare pentru stimularea creșterii producției de lapte și carne. Expunerile însoțite de calcule făcute la tablă despre corelația ce trebuie să existe între consumul de zile-muncă, creșterea producției animale și sporirea cantumului retribuției suplimentare au avut darul de a-i convinge îndeosebi pe ingrijitorii de animale din brigada a II-a zootehnică să depună toate eforturile pentru ca să se ridice la nivelul brigăzii I.

Joi tineretului

Joi... Seară pentru tineret. Orchestra de muzică ușoară a căminului cultural cîntă. Tinerii s-au prins în dans... Vorbind despre eficiența joilor în educarea tineretului, tovarășul Dragomir Ciobanu, directorul căminului cultural, spunea:

— Folosim prilejul acestor seri pentru a prezenta la început recenzia unei cărți, un concurs „Cine știe cîștigă”, axat fie pe teme agricole, fie pe teme din literatura beletristică, iar la sfîrșit un profesor prezintă o lecție de educație din ciclul „Cum să ne purtăm în societate”. Ar fi hazardat să afirm că imediat după ținerea unor lecții de acest gen în sat au dispărut ca prin farmec cazurile de comportament necorespunzător la tineri. Dar efectul educativ se vede. Tinerii sînt tot mai respectuoși față de lumea din jur și mai ales față de bătrîni.

Dialog folcloric la... mică distanță

Duminică... Această zi a fost destinată unui dialog folcloric. E o manifestare devenită tradițională în sate-

le bănățene. La Jimbolia se întrec echipele de dansuri românești, germane și maghiare. Ele reprezintă de fapt cele trei naționalități care conviețuiesc în Jimbolia de sute de ani și care abia în ultimele decenii s-au obișnuit să-și prețuiască reciproc tradițiile.

Orchestra cîntă în deschidere un potpuriu de dansuri românești, apoi apar dansatorii în splendidul port românesc bănățean. Parada folclorică începe. Pe muzica cunoscutului cîntec „Ana Lugojana” flăcăii învîrtesc fetele îmbrăcate în ii țesute cu amici și fote cu fir auriu. Aplauzele continuă multă

vreme după suita bănățeană, plătind cu generozitate pe artiștii amatori. Instructorul lor, profesorul Francisc Bratzer, privește cu satisfacție de undeva din culise. A cîta promoție de dansatori este aceasta pe care a prezentat-o azi în concurs? Profesorul are un carnet în care ține evidența exactă. Și-a notat seriile instruite de el. La căminul cultural, în fiecare an, o nouă grupă de „elevi” încep lecții în cadrul cercului de dans. Incepe cu alfabetul, cu orele de inițiere în pașii dansurilor moderne și a jocurilor populare românești, maghiare și germane.

O săptămînă plină de bogată activitate cultural-educativă, acțiuni care în ansamblul lor reușesc să-ți formeze o imagine complexă a vieții spirituale în satul contemporan, înălțat tot mai sus pe scara vieții de un efort cu adevărat nemaicunoscute pînă acum.

Gheorghe JANGOCIU

In aer liber

PROFIL Cronicarul satului

Mateiașul este un sîtuc așezat într-o pitorească depresiune închisă de imbinarea munților Perșani cu cei ai Baraoltului. La frumusețea acestor locuri contribuie și sculptoarea îmbrășișare a Oltului.

Aici a venit în urmă cu peste trei decenii ca învățător, Ioan Iosif. Astăzi, este directorul școlii și al căminului cultural. Dar în aceste rînduri nu vom vorbi despre nici una dintre cele două preocupări ale sale, ci despre alta, izvorită din dragostea pentru meleagurile pe care trăiește, pentru oamenii alături de care muncește.

Sînt ani și ani de zile de cînd Ioan Iosif cu o lăudabilă tenacitate și migală stringe documente și mărturii, cercetează hrisoave și stă de vorbă cu bătrînii satului pentru a afla totul despre aceste locuri. Voluminoasa monografie pe care a întocmit-o, cuprinde mai multe capitole: istoric, așezare geografică, situația economică de la epoca desființării iobăgiei și pînă la prosperitatea de azi din cooperativa agricolă, starea culturală și portul local. Această simplă enumerare vrea să ateste seriozitatea cu care a fost întocmită monografia. Nu este vorba de o muncă de diletant, ci de un studiu pe care îl putem numi fără greșcă — științific.

Capitolul despre portul româ-

nese din sat a fost alcătuit pe baza unor cercetări care au durat douăzeci și șapte de ani. Da, ați citit bine, aproape trei decenii în care a umplut albume cu fotografii și cu desene în culori făcute pe hîrtia milimetrică.

Un volum de muncă uriaș, desfășurat nu dintr-o pasiune deșartă, ci din dorința sau mai bine-zis din mîndria patriotică de a arăta că fiecare colț al României își are nestematele sale, că și sîtucul Mateiaș s-a ridicat la viață.

Este interesant de menționat un singur fapt: timp de o sută de ani, pînă în 1944, acest sat a dat doar trei absolvenți de școli superioare, iar în ultimii 20 de ani din Mateiaș s-au ridicat nouă ingineri, șapte profesori iar alți șapte feciori de țărani se află acum în aulele facultăților. Iată una dintre dimensiunile cu care monografia vine să măsoare ascensiunea.

Această schiță de profil, dăruită învățătorului Ioan Iosif din Mateiașul Brașovului, ajuns aproape de pragul pensionării, s-ar dori un omagiu adus tuturor acelor pe care, în peregrinările de reporter, i-am aflat preocupați de alcătuirea unei monografii locale — cronică a înfăptuirilor vremilor noastre, mărturie peste generații.

A. CROITORU

Carnet cultural

• Colective de muzică de cameră ale filarmonicii din Oradea s-au deplasat în comunele Socodor, Șiclău și Avram-Iancu, unde au susținut concerte însoțite de explicarea muzicii prezentate.

• Specialiștii de la Stațiunea experimentală Dobrogea au acordat în ultima vreme peste 20 de consultații științifice țăranilor din cooperativele agricole de producție. Comisia regională pentru răspîndirea cunoștințelor științifice și culturale a invitat și specialiștii de prestigiu din București pentru a da consultații sîtenilor din regiune. Astfel, dr. V. Nedelnicu de la Institutul de Cercetări zootehnice din București cunoscut specialist în creșterea păsărilor a acordat consultații științifice în acest domeniu țăranilor cooperatori din Bărăganu, Limanu, Valea lui Traian, iar la Satu-Nou a vorbit în fața crescătorilor de păsări din raionul Medgidia.

• Dintre manifestările organizate pentru tineret la căminul cultural din comuna Pietroasele, raionul Mizil, s-a bucurat de un deosebit succes cea intitulată „De la o tînără doctoriță către tinerele sale prietene” în cadrul căreia doctorița a vorbit fetelor din comună despre probleme de igienă, despre pregătirea pentru viață și comportarea în familie și în societate.

• La concursul folcloric din regiunea Banat care s-a încheiat zilele trecute, au participat 2 400 de formații artistice cuprinzînd peste 50 000 de artiști amatori.

• Tariful Gorjului din regiunea Oltenia și orchestra de muzică populară Flacăra Prahovei din Ploiești au prezentat zilele trecute concerte în fața muncitorilor forestieri din bazinele Nehoiu. Concertele în cadrul cărora au apărut și cunoscuții cîntăreți Benone Sinulescu și Lucia Habară au fost audiate de peste 1 400 de oameni.

• Intrecerile artistice și sportive între comune oferă spectacole de neuitat constituind în același timp bune prilejuri pentru ridicarea măiestriei formațiilor participante. La Giubega, raionul Băilești, s-au întîlnit în cadrul unei duminici culturale-sportive, echipe din comunele Lipov, Izvoarele, Virtop, Mărăcinele și Giubega. Echipe de dansuri, brigăzi artistice, soliști vocali și instrumentiști, sportivi din satele amintite au evoluat pe scenă și în aer liber. S-au impus formațiile de dansuri din Lipov, brigada artistică din Galicivica și numeroși soliști.

Ca o reușită completare cooperativa agricolă din comuna gazdă a organizat o expoziție cu mostre din producția agricolă a acestui an.

• De la începutul anului, 6 500 de țărani cooperatori din regiunea Hunedoara au participat la excursii organizate în regiune și în țară. Printre itinerariile, pe cit de frumoase pe atît de interesante, pe care le-au parcurs se înscriu: Porțile de Fier, Băile Herculane, regiunea minieră de la Abrud Zlatna și altele.

MODERNIZAREA AGRICULTURII

ing. Gelu CIOBANU

Institutul de cercetări pentru mecanizarea agriculturii

Modernizarea agriculturii, creșterea neconținută a producției agricole sînt strîns legate de mecanizare, de introducerea progresului tehnic în toate ramurile producției agricole. Problema mecanizării agriculturii, ca unul din cele mai importante mijloace ale intensificării producției agricole, a stat tot timpul în atenția partidului și guvernului nostru. Ca urmare a acestui fapt, agricultura a primit an de an tot mai multe tractoare și mașini agricole, care au făcut ca gradul de mecanizare a principalelor lucrări agricole să crească simțitor, influențînd direct asupra producției agricole, asupra îmbunătățirii principalilor indicatori economici: productivitatea muncii și prețul de cost. Importanța introducerii tehnicii noi în agricultură și în

primul rînd a mecanizării, rezultă din aceea că ea crează posibilitatea executării lucrărilor agricole în termeni optimi și de calitate superioară, permite aplicarea celor mai noi metode agrotehnice, contribuie la sporirea producției pe unitatea de suprafață, la economii de semințe, la reducerea pierderilor la recoltare.

Astăzi, prin grija partidului, țara noastră dispune de o industrie capabilă să înzestreze agricultura cu tractoare și mașini agricole din cele mai perfecționate, să asigure baza tehnică materială a agriculturii. În ultima vreme, s-au creat nenumărate fabrici și uzine, iar altele au fost profilate sau lărgite pentru producerea de astfel de mașini. Agricultura țării noastre dispune astăzi de un parc de circa 86 mii tractoare, precum

și de un însemnat număr de mașini agricole, care asigură un ridicat nivel de mecanizare.

Ofensiva mecanizării

Structura parcului de tractoare și de mașini agricole s-a îmbunătățit neconținut cu noi tipuri la nivelul tehnicii mondiale. Astfel, pe ogoarele patriei lucrează din ce în ce mai multe tractoare de 65 CP cu 2 și 4 roți motrice, care au o largă întrebuințare la toate lucrările agricole și în special la culturile de cîmp; tractoare de 65 CP pe șenile pentru solurile grele și nisipoase și pentru unele terenuri în pantă, precum și tractoare pe șenile de 130 CP pentru lucrări speciale de desfundat, desfeleniri și îmbunătățiri funciare. Toate aceste tractoare lucrează în agregat cu mașini perfecționate ca: pluguri purtate și reversibile (pentru arăturile pe teren plan și în pantă); cultivatoare hrănitore purtate în față sau în spatele tractorului; grape cu discuri, stelate, cu colți; semănători universale pentru păioase; semănători pneumatice pentru plante prășitoare, prese de paie, combine tractate pentru păioase, combine pentru porumb, combine de recoltat plante pentru siloz, mașini pentru administrat îngrășăminte chimice, mașini pentru combaterea dăunătorilor în culturile de cîmp, diverse agregate de aspersiune etc.

Sectorul zootehnic este în continuă dotare cu numeroase mașini printre care: tocători de siloz, mori cu ciocănele, agregate pentru tunsul mecanic al oilor, separatoare și pasteurizatoare pentru lapte, hrănitore și adăpătoare automate pentru păsări, porci și bovine etc. De asemenea, se construiesc instalații speciale pentru producerea de furaje combinate necesare creșterii tineretului porcin și avicol, instalații pentru uscarea furajelor etc.

Ținînd seama de importanța pe care o prezintă cultura cerealelor pentru economia națională, de necesitatea rezolvării cit mai urgente a sarcinilor care se pun și în celelalte ramuri ale agriculturii, Congresul al IX-lea al partidului a pus marea sarcină în fața oamenilor muncii din agricultură și industrie ca pînă în anul 1970 să realizeze me-

canizarea integrală a lucrărilor din cultura cerealelor păioase, porumbului, sfeclii de zahăr, și cartofului și să extindă mecanizarea în legumicultură, pomicultură, la lucrările pe terenuri în pantă și la cele de îmbunătățiri funciare, precum și în zootehnie, în special la producerea și pregătirea furajelor.

Peste 100 de tipuri noi

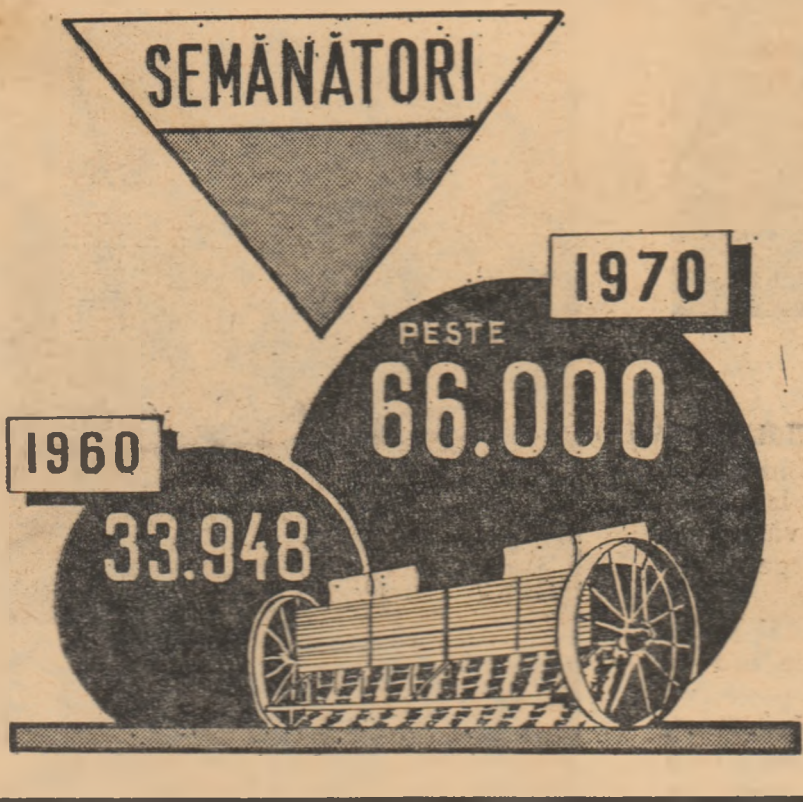
În perioada cincinalului, statul nostru va alocă pentru modernizarea agriculturii peste 36 miliarde de lei. Aproape întreaga bază tehnică materială a agriculturii se va reînnoi și se va extinde mult. Mașinile existente astăzi în producție se vor îmbunătăți în continuare prin caracteristici tehnico-economice superioare, iar pentru rezolvarea în linii generale a mecanizării agriculturii, sînt prevăzute a se asimila peste 100 tipuri noi de tractoare, mașini și instalații agricole de mare productivitate, corespunzătoare cerințelor tehnice și economice ale producției agricole moderne.

Se va asigura o bază energetică modernă și complexă prin diversificarea gamei de tractoare, care să lucreze în toate condițiile de sol și relieful și în toate ramurile agriculturii. Astfel, alături de tractoare de 65 CP și 130 CP, industria constructoare de mașini va realiza tractoarele speciale de 45 CP pentru legumicultură, viticultură, pomicultură și pentru lucrările pe pante, în diferite variante constructive și cu o bogată gamă de mașini agricole. De asemenea, se are în vedere realizarea unui tip de tractor monoax de mică putere, pentru terenurile inaccesibile astăzi

tractoarelor obișnuite și în special pentru lucrările din terenurile cu pășuni, finețe, precum și în transporturile interne ale cooperativelor agricole.

Din categoria mașinilor agricole, se vor construi combine autopropulsate de mare productivitate pentru recoltarea diferitelor culturi agricole, prese de paie și fin, mașini de adunat finul din brazdă, mașini pentru combaterea dăunătorilor, pluguri pentru toate tipurile de tractoare, remorci de uz general și cu destinație specială, mașini de administrat îngrășăminte lichide, freze pentru lucrarea solului, cultivatoare pentru sfecla de zahăr, cartofi și legume, diverse tipuri de agregate de aspersiune, mașini combinate pentru pregătirea solului în vederea semănăturii culturilor de cîmp, semănători pentru legume, mașini de modelat solul, mașini de plantat și recoltat cartofi, combine de recoltat sfecla de zahăr, pluguri și grape cu discuri pentru plantațiile de vii și livezi, setul de mașini pentru tractorul monoax, instalații pentru pregătirea nutrețurilor, mașini și instalații pentru zootehnie etc. Iată așadar, numai o parte din utilajele ce urmează a se asimila și a intra în producție pe perioada 1966-1970.

Introducerea pe scară largă a mecanizării în agricultură va crea condițiile unei creșteri simțitoare a producției agricole și a productivității muncii, iar agricultura noastră socialistă va deveni o agricultură multilaterală și de înaltă productivitate, capabilă să asigure, într-un timp scurt, un belșug de produse agroalimentare în vederea creșterii continue a nivelului de trai a populației din țara noastră.

Gospodarii în competiție

Între cele zece comune ce aparțin de orașul Suceava, se desfășoară o veche și pasionantă întrecere pe tărîmul bunicii gospodării. Locușii I a revenit, anul trecut, comunei Ipotesti, o dată cu premiul mult rîvnit de 30 mii lei. Comuna Mihoveni, așezare de oameni gospodari, a fost întrecută, cum spun în șagă localnicii, pe linia de sosire și a trebuit să se mulțumească cu locul II. Să se mulțumească e un fel de a zice, fiindcă mihovenii nu s-au împăcat de loc cu postura de „vicecampioni” și au trecut de îndată, cu noi realizări, la asaltul locului întâi.

Adunarea sătească, avîndu-l în frunte pe comunistul Vasile Lucaciuc, președintele sfatului, a hotărît, între altele, ca Mihoveniul să fie înzestrat cu trotuar de beton ca la oraș.

„Ne-am aliniat gardurile și am lărgit șoseaua principală cu cinci metri, au zis oamenii; am amenajat drumurile comunale pe 8 km, cu șanțuri de ambele părți și cu 13 poduri; am plantat 850 de pomi fructiferi și ornamentali, ne-am făcut parc, am construit cămin cultural nou, magazin universal și bufet, cite și mai cite, toate prin muncă patriotică. Amu îi vremea să așternem și trotuare. Și după ce om pași pe loc neted și cu încălțările curate, atunci să facă bine și să ne spună ipo-

teștenii care pe care l-a devedit în 1966?”

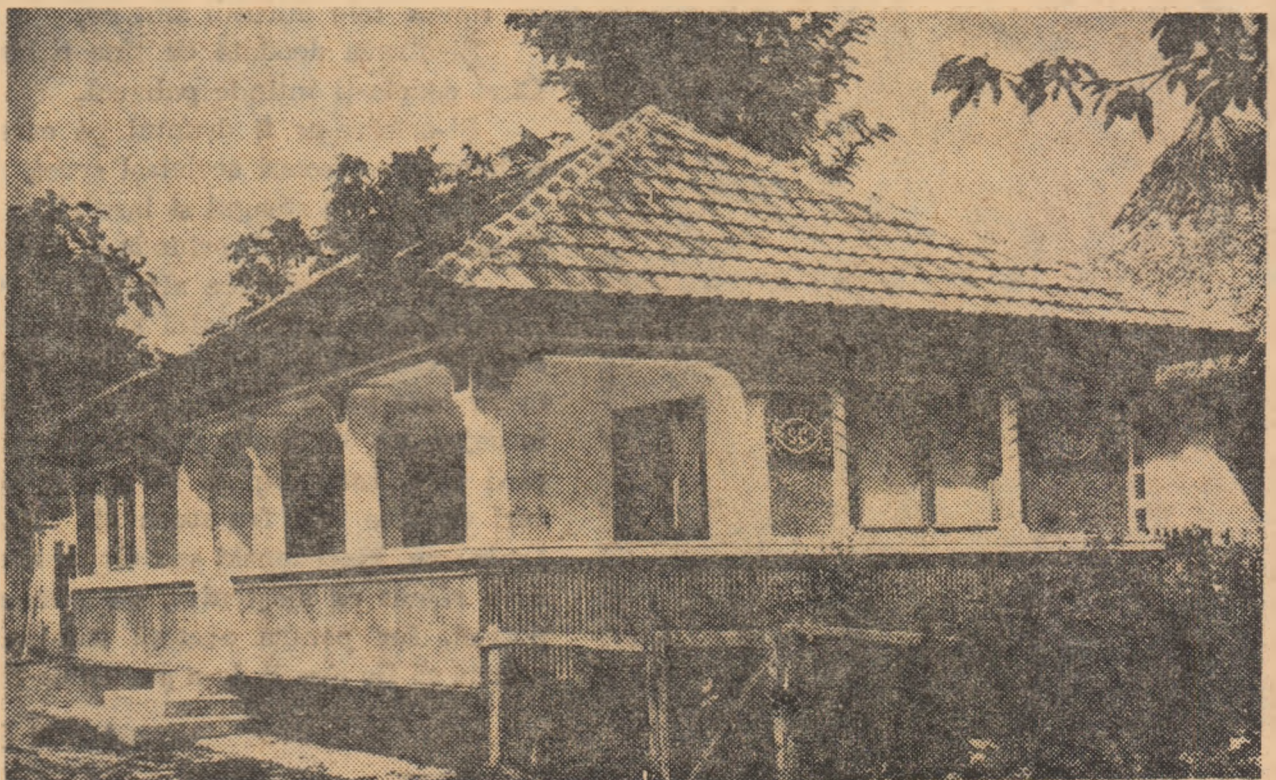
Trotuarul, semn al civilizației, a fost așternut întâi pe 500 m, prin fața magazinului, a sfatului popular și a căminului cultural care, într-un program de brigadă scris de directorul Nicolae Cojocaru, a consemnat noul eveniment cu sublinierea că Mihoveniul este prima comună cu trotuar de beton din raza orașului Suceava.

Pentru trotuar, conform obiceiului împămîntenit, nu s-a luat un leu din buget: cimentul s-a asigurat prin extrabugetar, balastul și manopera prin muncă patriotică. La 1 Mai, tot satul se plimba pe trotuar și zgomotul tocurelor mingia cel mai plăcut auzul lui Haralambie Ciot, Gheorghe Maroneac și Ion Vasiliniuc, gospodari cu cele mai multe ore de muncă patriotică.

N-a trecut mult timp și în comuna megieșă Ipotesti dețînătoarea locului I pe 1965, a apărut un trotuar identic. Ca răspuns, mihovenii au trecut la lungirea trotuarului existent cu 1 km.

Desigur, de pe urma acestui frumos dialog al gospodariilor, unde fiecare replică înseamnă o realizare edificată, acțiunea de gospodărire și înfrumusețarea a satului nu are decît de câștigat.

Nicolae CULCEA

Casa nouă a cooperativului Spirea Costache din comuna Siliștea Snagovului, regiunea București

GEORGE COȘBUC, POETUL POPORULUI

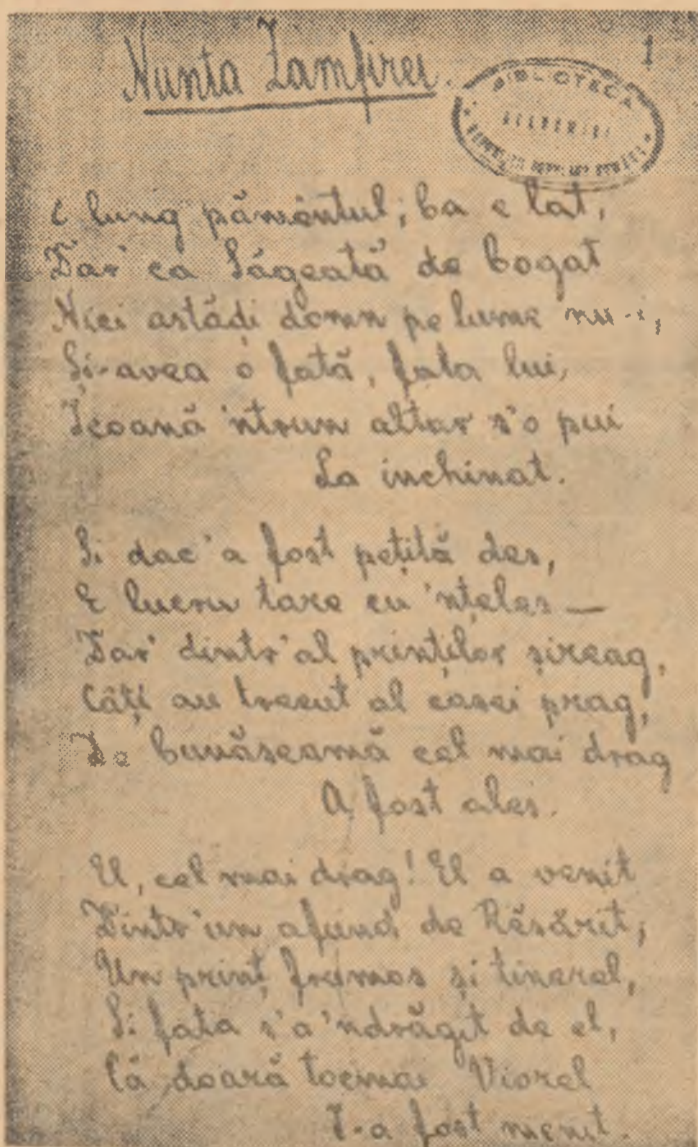
— Un veac de la nașterea sa (1866 — 1966) —

Niciunul din poezii mari ai țării n-a ieșit mai direct din mijlocul poporului și n-a mers mai direct la inima lui ca George Coșbuc. Acum, la o sută de ani de la nașterea sa, se vede abea mai bine ca oricând aceasta. Căci de mai bine de șapte decenii popularitatea sa este în continuă creștere. Nici un poet al nostru nu are poezii cintate cu așa răspundere ca Pe umeri pletele-i curg riu, Pocnind din bici, Jos din cui, acum oglindă! sau recitate cu atita patos ca Trei, doamne, și toți trei, Noi vrem pământ!, Rugămintea din urmă, Regina Ostrogoților, Decebal cătră popor, nici poeme ca Nunta Zamferei sau Moartea lui Fulger, care să fi prins mai bine ființa poporului cu datinile lui străvechi și cu atitudinea lui față de viață sau să-i fi descris mai frumos priveștiile decit sint ele zugrăvite în Noapte de vară, Faptul zilei, Iarna pe uliță și altele. Citind pe Coșbuc te simți cu adevărat în masa populară și în țară.

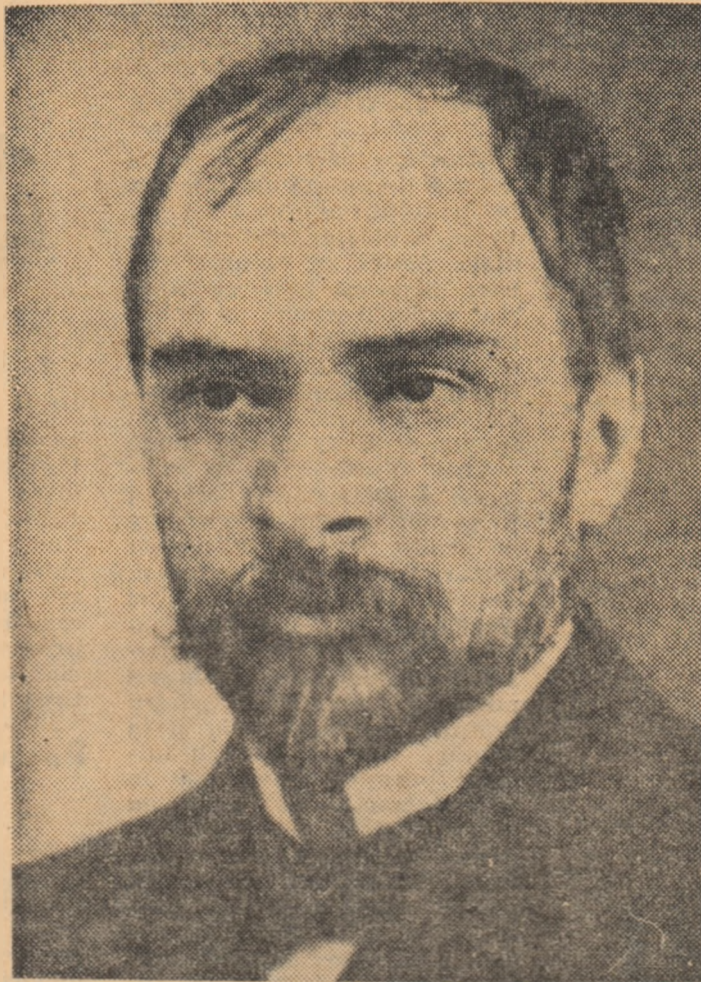
Dar ar fi greșit să se creadă că poeziile lui Coșbuc îți lasă numai sentimentul unei hore la sat, duminica, al unui lan de grâu în soare, văzut din automobil, sau al unor scortare și blide pe pereții unei case țărănești. Pulsează desigur în versul său bucuriile vieții și durerile trecerii, cristalizate de secole în tipare de-o frumusețe ce te întrebi cum s-a putut naște și păstra în greu timpul și a valurilor ce au căzut peste cei mulți. Dar mai e în poezia sa ceva, aceea neimpăcată, cind mornită, cind fișnind ca un foc, revoltă a poporului împotriva nedreptății și asupririi.

George Coșbuc, încă de la sfârșitul veacului trecut, prin tipărirea poeziei Noi vrem pământ! a fost un profet al marilor răscoale țărănești ce au urmat în anul 1907:

„Să nu dea Dumnezeu cel sfânt
Să vrem noi sînge, nu pământ!
Cînd nu vom mai putea răbda,
Cînd foamea ne va răscula,
Hristoși să fiți, nu veți scăpa
Nici în mormint!“

Manuscris autograf

Așa suna infricoșător glasul poetului. Este adevărat că stăpînii au înecat răscoala în sînge, ucigînd 11 000 de țărani, dar pentru istorie a fost lecție, iar pata singelui țărănilor vărsat pe pămînturile muncite de ei n-o mai șterge nimic de pe trecutul burghezo-moșierimii.

După acel an fioros poetul nu s-a mai putut împăca cu stăpînirea, a cărei expresie era în primul rînd monarhia.

În 1918 s-a stins din viață „poetul țărănilor“, cum l-a numit marele critic literar Constantin Dobrogeanu-Gherea, care a știut să vadă în poezia lui Coșbuc nu numai minunatele jocuri de lumini și umbre, de linii și culori, de neîntrecute privesți, de bucurii și tristeți, ci și miezul ei revoluționar. Acest miez revoluționar al poeziei sale, sorbit din izvorul cel mai curat al ființei poporului nostru, face ca George Coșbuc, prin opera sa, să fie azi mai viu ca oricînd în România, peste care clocotește desfășurat steagul revoluției socialiste în orașe și în sate, steag pus în mina poporului de partidul comunist.

Mai mult ca oricînd simțim azi adevărul cuvintelor sale din Poetul:

„Sînt suflet în sufletul neamului meu

Și-i cînt bucuria și-amarul —

În ranele tale durutul sînt eu,

Și-otrava deodată cu tine o beu

Cînd soarta-ți întinde paharul.

Și-oricare-ar fi drumul pe care-o s-apuci,

Răbda-vom pironul aceleiași cruci,

Unindu-ne steagul și larul,¹⁾

Și-altarul speranței oriunde-o să-l duci,

Acolo-mi voi duce altarul“.

Grăiește o nemărginită și adîncă iubire din aceste versuri, cum numai în sufletul unui mare poet poate exista, poet care-și identifică mesajul cu destinul și omenia poporului și țării sale. Intruchipată în poeme ce stau alături de cele mai frumoase ale lui Alecsandri, Eminescu, Macedonski sau Goga, această iubire ne-a rămas ca moștenire, s-o punem în slujba patriei. Iar pentru această moștenire Coșbuc merită să fie cinstit de-a pururi de fiii țării sale.

Mihai BENIUC

¹⁾ Larii și penații erau în mitologia romană, zei casei, spirite ale străbunilor ce ocroteau vatra, căminul. Aici lar are înțelesul de vatră, de cămin.

Osută de ani se implinesc de cînd s-a născut, într-un sat transilvan de lângă Năsăud, cel ce urma să fie marele George Coșbuc, poetul țărănimii, ale cărui versuri limpezi, luminoase, veneau să împrăstie și să umple cu razele soarelui, pîcla deasă risipită de urmașii genialului și nefericitului Mihail Eminescu, epigonii care, sub influența maestrului, scriau versuri pesimiste și înfăunțau suferințele cititorilor.

Ca o revărsare de senin și de bunăvoie a năvălît George Coșbuc în literatura țării, continuînd tradiția bardului de la Mircești. Ca și Vasile Alecsandri, el a cîntat cerul și livezile smălțate cu flori ale patriei, flăcăii și fetele frumoase, puternice, baladele și idile populare, cîștigînd favoarea tineretului, cunoscînd, încă de la început, o mare glorie, fiind citat în antologii, recitat în școli și la festivități. Versul său clar, sonor, ușor de spus și ușor de înțeles, cucerea toată inimile și făcea să-i sporească, în fiecare zi, popularitatea.

Intrînd, foarte tînăr, în mișcarea literară a țării, am avut norocul să cunoșcerea și să fiu prieten cu prietenii de marii scriitori ai epocii, printre cari și George Coșbuc în plin apogeu.

Coșbuc, Caragiale, Vlahuță și Delavrancea erau frunții neaestestați ai literaturii române. Buni prieteni, colaborînd la aceleași publicații, ei au rămas legați pînă la moarte. Soarta a vrut ca George Coșbuc să moară la București, în timpul primului război mondial, în aceeași zi, cînd în refugiul de la Iași, se stîngea Barbu Delavrancea.

Pe Coșbuc l-am văzut înția oară pe la sfârșitul anului 1906, în redacția revistei Viața Literară și artistică pe care o scotea cu alți doi scriitori ardeleni: Ion Gorun (Al. Hodoș) și Ilarie Chendi.

Mă dusesem acolo cu un caleșel de versuri la subțioară, versuri care mi-au fost primite cu

„BADEA GEORGE“

Pe „badea Gheorghe“ — cum îi spuneau ardelenii marelui nostru George*) Coșbuc — l-am cunoscut datorită poetului Soricu.

Îmi aduc aminte de parcă a fost ieri, alaltăieri. M-am pomenit într-o casă modestă de pe strada Plevnei din București. Mărturisesc că am încercat o adîncă sfială cînd l-am trecut pragul, cu toate că eram un băiețandru fără prea multă carte, lucrările lui Coșbuc le cunoșteam.

Ne-a primit un bărbat potrivit de stat, cu un obraz ușor brăzdat și cu ochi pe cît de vii, pe atît de triști. Cu puțină vreme înainte i se prăpădise singurul lui copil — Alexandru — o mîndrețe de flăcău, instruit ca puțini alții și plin de viață.

Coșbuc ne-a poftit la o cafea și a purces să ne vorbească despre frumoasele însușiri ale fiului pierdut. Rostea cuvintele sînt și pe măsură, ce ne învia chipul scumpului înscut Alexandru, ochii — frumoșii săi ochi cu care văzuse Nunta Zamferei sau pe răsculații din 1907 — se umezeau.

Soricu s-a străduit și a izbutit să schimbe voroava și așa am ajuns să aflăm din chiar gura vestitului meșter al stihurilor cite ceva din frămîntata-i viață.

Își amintea cu duioșie, de dascălul Tănăscică, primul om care l-a învățat abecedarul și i-a desțînuit minunatele taine ale cărților.

Tatăl poetului, părintele Sebastian, ar fi vrut să-l vadă și pe băiat slujind bisericii. Dar harul stihului era mai puternic și George Coșbuc era ursit s-ajungă marea stea a literaturii noastre.

*) El semna totdeauna George.

Amintiri

și-au început să apară regulat în săptămânal. Unele dintre ele s-au tipărit încă de la Iași celebra poezie din anul 1907. M-am dus la Vlahuță, satul funcționarilor, la capătul satului Kiseleff al Căii Victoriei, palat construit de un incendiu, să-l cer auto-... duce în **Viața literară și artistică** care evoca răscoala țărănească din 1907 și care făcuse atîta vîlvă. M-am dus și eu cu multă bunăvoință. Într-o zi, în atelieră, încărcată cu tablourile lui Nicolae Grigorescu, am avut prima masă cu familia lui Vlahuță, cu Georgeanu-Gherea și poezia lui George Coșbuc era un... Bărbații începuse să-l încă-

M-am dus cu el și cu câțiva scriitori și neuitatul nostru Gala Galac. S-au reunit prin țară. Cînd se anunța că George Coșbuc sala era cuprinsă de un incendiu, cine nu-l cunoștea pe dinăfară **Noi vrem pămînt**,

Hordou, satul de baștină al poetului (azi satul Coșbuc)

ARGHE

...ncă în liceu, la Năsăud, făurea poezii de colegi și de țărani de pe lângă el. Le cunoștea vrerile, era frate cu ștețelul al cuvîntului. Oamenii „făc” doine sau strigături de Coșbuc le împlinea, cu dragă

...i cu rivnă: poezie, proză, pu-... a fost un neobosit muncitor al

...atorului și ziaristul a cărui operă scrisului românesc, l-a fost un ieten.

...dactor, la *Tribuna* din Cluj, de... că activitate a trecut munții.

...ndus publicații — cum a fost... rtea la *Semănătorul* lui Iorga, călmăciri și în limbi străine — comedie a celui mai mare fiu

...petul a devenit curînd un nume... nostru, prețuitor al stihuitorilor, al oamenilor de știință.

...și la revista *Albina*. Socotim... aici că la 7 decembrie 1897... na — „revistă enciclopedică... na subtilul ei — următoarele

...a mai mare bucurie cititorilor... d-l P. Dulfa care a versificat... graiul românesc poveștile lui

...crare a fost premiată de Aca... mai face parte din comitetul... iste noastre și poetul țărăni... alt premiat al Academiei ro... aste scrierile poetice ale lui

Moartea lui Fulger, Nunta Zamfirei și altele alte poeme care se recită și azi, sînt primite și azi cu aceeași caldă înțelegere a publicului.

În toamna lui 1911, fiind numit director al Teatrului Național din Craiova povestitorul Emil Gîrleanu, ne-am dus în capitala Banilor cîțiva scriitori bucureșteni, pentru a asista pe colegul nostru la deschiderea stagiunii. Deși cel mai tînăr dintre ei, am primit sarcina de a conduce eu echipa în care se numărau poezii D. Anghel, St. O. Iosif, Octavian Goga, Cincinat Pavelescu, Ion Minulescu și alții, pe care nu mi-i mai aduc aminte. În Craiova ne aștepta Emil Gîrleanu și secretarul literar al teatrului, viitorul romancier Liviu Rebreanu.

Era vorba să vină cu noi și ilustrul înaintaș George Coșbuc, scriitor dintr-o altă generație și a cărui prezență ar fi dat un și mai mare prestigiu acelei sărbători. Nu știu din ce motiv, Coșbuc n-a venit.

Încercat de glorie în timpul vieții, ales membru al Academiei Române, unde n-au putut pătrunde Mihail Eminescu și I. L. Caragiale, cooperați postum de către Academia Republicii Socialiste România, George Coșbuc și-a trăit ultimii ani într-un doliu sfișietor: unicul său fiu a fost ucis într-un accident de automobil. Indurații părinți au ascuns, unul celuilalt, cumplita veste, fiecare trăind, apoi, unul pentru celălalt, cu amintirea odorului lor, fiecare luptînd să consoleze pe celălalt.

Tăcut din fire, după moartea băiatului Coșbuc a devenit și mai taciturn. Noi îl înconjuram cu respectul, admirația și afecțiunea ce i se cuvenea, căutînd să-l scoatem din marea lui melancolie, să înseninăm zilele-i mohorîte, lui, cel ce înseninase un popor întreg cu incantațiunea versurilor sale nemuritoare.

Victor EFTIMIU

Coșbuc, cine cunoaște adîncă lui cultură asupra gîndurilor, simțămîntelor și graiului poporului românesc, avem convingerea că va simți aceeași bucurie ca și noi la auzul acestei vești.

— Trebuie să ducem luptă stăruitoare pentru luminarea satelor, ne spunea Coșbuc și reproducea un proverb care susținea că omul fără carte e aidoma orbului.

E de la sine înțeles că moșierimea de pe vremuri voia să aibă cît mai mulți „orbi” ca să-i robească. Și printre cei care s-au ridicat împotriva nedreptei rînduiri a fost și Coșbuc.

Cu pana și cu vorba s-a străduit să fie de folos țărănimii asuprite. Niciodată nu se va uita strigătul lui — căci strigat a fost — *Noi vrem pămînt* — care a trezit mințile și inima muncitorilor de pe arie — a milioaneilor de plugari flămînzi și goi.

Am avut apoi și alte prilejuri să-l văd pe Coșbuc. Îl vizitam și-l ascultam cum reinvia în timpuri din trecut și mă mișca dragostea fierbinte pe care o arăta celor mulți.

Cel care a făurit *Baladele și Idilele* în paginile cărora trăiește cu atîta putere sufletul poporului — n-a avut parte de o viață tihnită.

Odată, amintindu-și de anii lui tineri, a oftat adînc:

— „Ehe, dragul meu, mult am mai pătimit și eu — nevoit fiind să-mi cîștig piinea salahorînd prin tot felul de birouri ca mic slujbaş și nefiind niciodată sigur de ziua de mîine.”

Dacă a dus-o atît de greu — s-a bucurat, în schimb, de dragostea cu care l-au înconjurat masele — și fiii aleși ai poporului: un Slavici, un Caragiale, un Iorga, un St. O. Iosif...

În plină putere de muncă, acest mare poet și-a dat obșteșcul sfîrșit într-o zi de mai însorită și înflorită — la 9 ale lunii — la vîrsta de numai 52 de ani.

Lutul făpturii sale e una cu pămîntul patriei pe care atît a iubit-o și a slăvit-o — iar stihurile sale, scrierile sale, vor trăi în veac.

L. PELTZ

COLABORATOR LA „ALBINA”

Primul număr al revistei noastre a apărut duminică 5 octombrie 1897. Comitetul de redacție era alcătuit atunci din: Petre Gîrboviceanu, C. Rădulescu-Motru, I. Otescu, G. Adamescu, N. Nicolaescu, Const. C. Popovici-Tașcă și V. Stoicănescu. Dar foarte curînd se alătură acestui grup — al cărui inițiator a fost profesorul Spiru Haret — și alți intelectuali de seamă din aceea epocă. Printre ei și George Coșbuc, pe care-l găsim în comitetul de redacție începînd de la 7 decembrie 1897, deci numai la două luni de la apariția revistei. El avea atunci vîrsta de 31 de ani și era stabilit în București de opt ani. În acest interval el s-a distins în Capitală ca un valoros poet și prozator, a cărui colaborare ajunsese foarte prețuită.

Coșbuc a devenit unul dintre cei mai harnici colaboratori ai *Albinei*. Din „Tabla materiilor publicate” în primul an de apariție rezultă că el s-a manifestat, printre altele, și cu câteva articole de știință popularizată. De fapt, cum s-ar spune în limbajul gazetăresc, Coșbuc la *Albina* „făcea de toate” (a debutat în paginile revistei cu poezia *Ștefan Vodă*, reproducă mai apoi și în diferite alte publicații).

Pe aceeași linie merge colaborarea lui Coșbuc și în anul III în care, pe lîngă proză și versuri, apar sub semnătura sa nu puține articole de știință popularizată.

În cursul anului V, istoricul *Albinei* consemnează multe poezii semnate de G. Coșbuc. Iar în anul următor un articol al său despre popoarele nomade și animalele lor domestice, precum și altele despre obiceiuri, credințe, leacuri băbești etc. Tot în această perioadă, în care Coșbuc desfășoară la revistă o activitate plurilaterală, nelipsind aproape din nici o rubrică, apare în *Albina Cîntecul studenților* (anul VI nr. 30).

În anul VIII, Coșbuc dă o interesantă versiune despre numirile dacice de plante în limba română, o dizertație despre rasele umane precum și un cuprinzător studiu despre plante apărătoare de trăsnet, fără să mai vorbim de povestirea *O noapte în pădurile din America sudică*, o foarte suculentă lucrare de popularizare științifică la care va fi contribuit, desigur și fanteria „poetului țărănimii”.

George Coșbuc continuă să fie tot atît de fecund și în anii următori. E mereu prezent în paginile revistei unde tratează felurite probleme pe înțelesul tuturor cu competență și cu talent.

Mai tîrziu, însă, în *Albina* nu mai apare semnătura lui George Coșbuc, care a cinstit paginile revistei cu va-

loroasa lui colaborare timp de peste un deceniu. Se produsese în interval felurite schimbări în conducerea și atitudinea revistei, cu care, desigur, poetul nu se putea împăca, el care a scris poemul revoluționar *Noi vrem pămînt!* Totuși nu-și uită prietenii și colaboratorii. În 1916, George Coșbuc a fost ales membru al Academiei. În articolul festiv ce i-l închină *Albina* în nr. 36 din 5 iunie 1916 se spune: „Pentru noi cei de la *Albina* este un prilej de-a sărbători pe unul din membrii comitetului de redacție, membru vechi, aproape întemeietor”. Am relevat mai înainte aportul lui Coșbuc care se dovedea nu multilateral ci de-a dreptul universal. Nu era domeniu în care Coșbuc să nu se avînte, să nu „prelucreze” și să nu redea pentru cititorii acestei reviste enciclopedice, adevărate studii serioase, dar prezentate într-o formă atît de populară, de plăcută, ușor de înțeles, cum numai un om de mare talent putea s-o facă.

La masa festivă oferită sărbătoritului de către redacția revistei (a cărei relatare apare în nr. 41—42 din 10—17 iulie 1916, sub titlul *O sărbătoare a noastră*) Coșbuc a improvizat un inedit proces-verbal în versuri, pe care l-a scris atunci în condica de aur a revistei și care a fost redat în facsimil în paginile revistei. Poezia e cunoscută sub denumirea de *Proces-verbal*.

În august 1916, România a intrat în război și *Albina* apare pentru ultima oară în luna septembrie a aceluși an. Ea reappare abia la sfîrșitul lunii ianuarie 1922. Din noul comitet de redacție fac parte mulți dintre întemeietorii de la 1897. Lipsesc doar trei dintre ei, printre care și George Coșbuc, care în acest interval, cum se spunea, „au plătit tributul morții”.

Iată emoționantele rînduri ce i s-au închinat atunci lui Coșbuc, care își au întreaga valabilitate și în zilele noastre:

„George Coșbuc, marele poet începător al unei nouă epoci în literatura română, a venit alături de noi încă din anul 1897 și a contribuit prin lucrările sale la succesul revistei noastre. A publicat multe articole de interes social, explicînd credințele, datinile, superstițiile poporului român, a dat sfaturi de bună viețuire; a povestit pagini din trecutul țării; în fine ne-a dat precăderea în publicarea celor mai însemnate poezii din anii maturității sale.

Colaborarea lui Coșbuc va fi gloria și mindria noastră”.

S. ALBU

ANUL I Trimestrul I IANUARIU 1897 No. 10

ALBINA

REVISTA ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

APARE ÎN FIECARE DUMINICĂ

Abonament pe an în țară	Lei	5
	străinătate	8
Un număr		15 bani

Anunțăm cu cea mai mare bucurie cititorilor noștri, că pe lîngă d-l P. Dulfa, care a versificat atît de frumos în graiul românesc poveștile lui Păcală și a cărui lucrare a fost premiată de Academia Română, va mai face parte din comitetul de redacție al revistei noastre și poetul țărănimii, d-l G. Coșbuc, alt premiat al Academiei Române. Cine cunoștea scrierile poetice ale lui Coșbuc, cine cunoștea adîncă lui cultură asupra gîndurilor, simțămîntelor și graiului poporului românesc, avem convingerea că va simți aceeași bucurie ca și noi la auzul acestei vești.

COMITETUL

Anunțul prin care cititorii Albinei sînt înștiințați de viitoarea colaborare a lui Coșbuc

MANEVRE SPAȚIALE

Nave cosmice din ce în ce mai perfecționate, avind la bord echipaje formate din câte 2-3 cosmonauți, sînt lansate din cînd în cînd în jurul globului pămîntesc. S-a ajuns astfel la durata de zbor de peste 14 zile, navele ridicîndu-se pînă la 762 de kilometri deasupra Pămîntului.

La începutul acestui nou capitol al zborurilor cosmice — cu nave avînd oameni la bord — rolul pasagerilor se reduce deci la diferite experimentări: observații asupra corpurilor cerești și asupra Pămîntului, experiențe medicale etc. Navele se mișcă în spațiu numai pe itinerare și după comenzile stabilite o dată cu lansarea lor. Doar la întoarcerea pe sol, intrau în funcțiune dispozitivele de frinare, puse în funcțiune de cosmonauți. Această etapă este acum depășită în bună parte. Manevrarea navelor în spațiu de către cosmonauți înșiși este un element strict necesar pentru numeroase etape viitoare. Asamblarea marilor sateliți artificiali ai viitorului sau joncțiuni cosmice (legarea a două sau mai multe nave cosmice) în timpul zborurilor spre Lună, nu sînt decît două dintre numeroasele exemple ce se pot da. Iată de ce s-a trecut la perfecționarea navelor din acest punct de vedere, obținîndu-se succese importante.

Dar cum sînt posibile astfel de manevre? Pe sol sau în aer, diferitele tipuri de vehicule — automobile, avioane etc. — se folosesc de automobil pe care îl au: solul, aerul sau șinele. Or în spațiul cosmic, unde navele nu au greutate, evident că nu poate fi vorba nici de un suport. Singura rezolvare o constituie tot principiul rachetelor și anume, mici motoare ajutatoare, fixate pe corpul navei și care sînt acționate de către piloții cosmonauți. De exemplu, la navele americane de tipul Gemini (dintre care încă acum au fost lansate 10 și vor urma încă 2) micile motoare auxiliare permit navei mișcări înainte și înapoi, în sus și în jos, lateral sau de rostogolire, după nece-

sități. Aceste motoare permit și schimbarea considerabilă a traiectoriei (drumul de zbor) urmată. De exemplu, pentru întîlnirea spațială dintre navele Gemini 6 și 7, nava nr. 6 a fost lansată pe o orbită cu înălțimi cuprinse între 160 și 270 km. Prin folosirea motoarelor de manevră, Gemini 6 a intrat pe o orbită circulară cu înălțimea de 298 km, identică celei urmate de Gemini 7. În același timp, prin acționarea acestor motoare, limitată la 2-5 secunde, Gemini 6 a evoluat în jurul lui Gemini 7, apropiindu-se pînă la circa 30 de centimetri de ea.

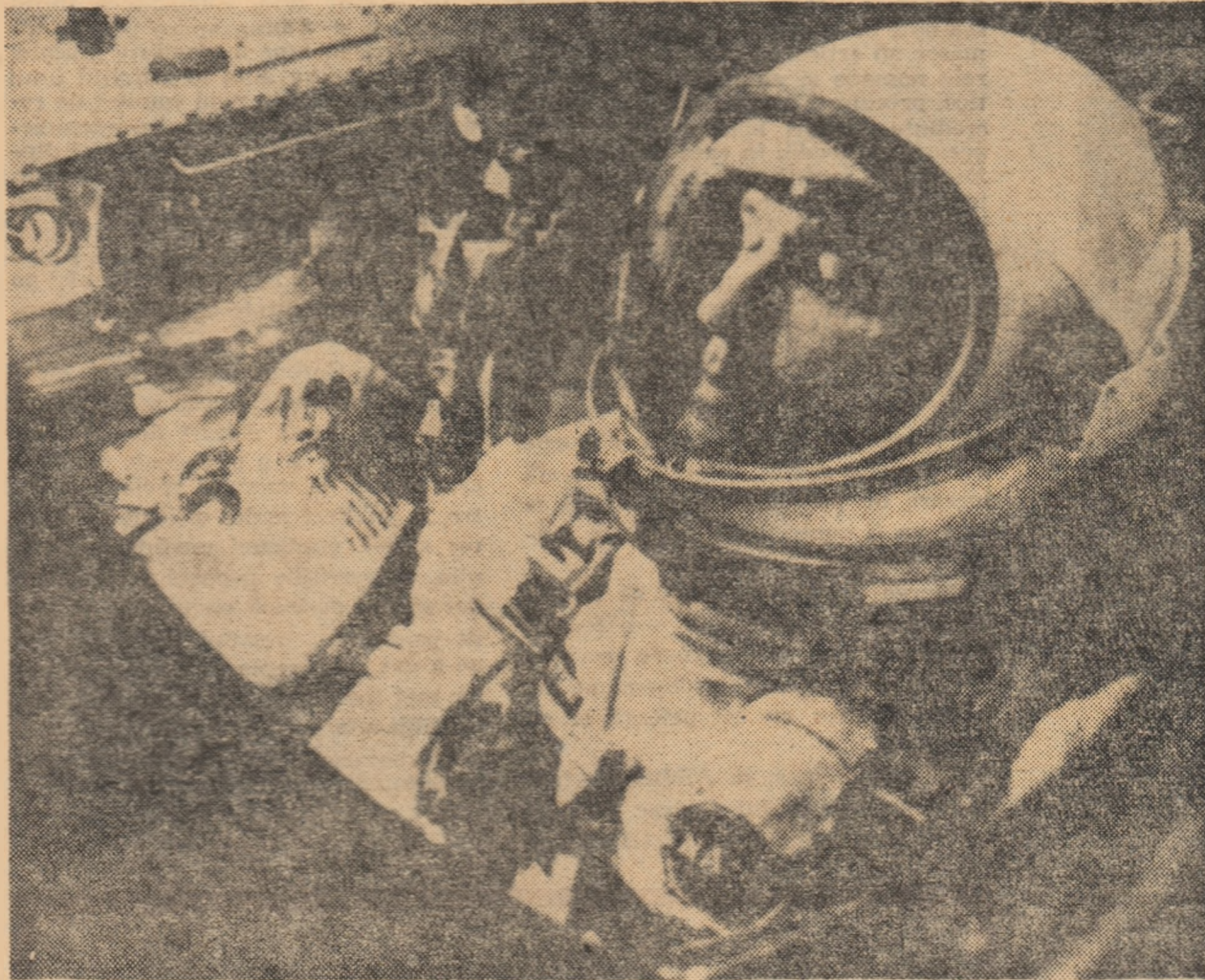
Ulterior — lucru realizat cu Gemini 10 — s-a trecut la adevărate joncțiuni spațiale, adică legarea temporară a două nave. Deocamdată s-au legat o navă și o rachetă lansată mai înainte, pentru care, tot nava a efectuat, la comanda piloților, manevrele de apropiere și legare.

Importanța unor astfel de manevre constă în aceea că în proiectele de zbor pînă la Lună apare necesitatea strictă a unor astfel de legături. De exemplu, în cadrul proiectului american „Apollo” de trimitere a 3 cosmonauți spre Lună, în apropierea satelitului nostru natural, nava cosmică se desface în două: un corp (L.E.M.) cu 2 cosmonauți coboară pe Lună, iar cel de al doilea, cu un cosmonaut, rămîne în jurul Lunii, ca satelit. La înapoiere, L.E.M. se ridică de pe Lună și se leagă din nou de corpul rămas în zbor. Nava astfel reconstituită, revine spre Pămînt.

Astfel, deși relativ simple, manevrele spațiale au o deosebită importanță în realizarea unor scopuri mai dificile. Acest lucru justifică toate experimentările efectuate în U.R.S.S. și S.U.A. în această direcție. Iar rezultatele finale nu vor întîrzi să se arate.

Matei ALECSERU

directorul Observatorului Astronomic Popular din București

Imaginea celor doi cosmonauți americani Stafford și Cernan în interiorul navei cosmice Gemini-9 care a efectuat un zbor spațial cu ieșirea unuia dintre cosmonauți în afara navei

Ce să citim

„Din experiența unor cooperative agricole de producție în dezvoltarea și gospodărirea averii obștești”

St. Chiriac și I. Coroiu autorii descrierii cu acest titlu, descriu experiența și realizările obținute de șase cooperative agricole de producție din regiunea Banat.

Sînt arătate pe larg — pe baza unor documente concrete modul cum s-a dezvoltat proprietatea obștească și influența pozitivă pe care a avut-o aceasta asupra activității cooperative agricole de producție care au făcut obiectul analizei. De asemenea, se arată că principala cale de sporire a veniturilor cooperative agricole de producție, de creștere a puterii lor economice și ridicarea bunăstării lor materiale, este dezvoltarea și folosirea chibzuită a fondului de bază.

Autorii tratează importanța celorlalte fonduri în dezvoltarea permanentă a averii obștești.

Prin stilul simplu și clar în care este scrisă lucrarea, apărută în Editura Agro-Silvică ea se adresează tuturor lucrătorilor din cooperative agricole de producție, care vor găsi în ea răspuns la nenumăratele probleme legate de dezvoltarea și gospodărirea fondurilor obștești.

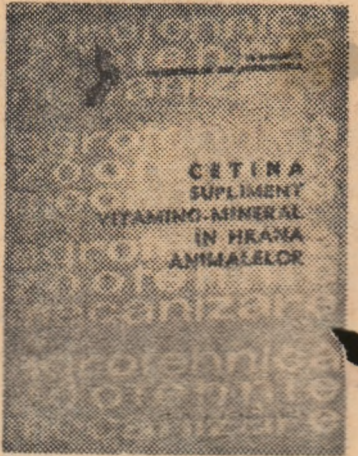
H. L.

Cetina, supliment vitaminic — mineral în hrana animalelor

În Editura Agro-Silvică a apărut lucrarea Cetina, supliment vitaminic-mineral în hrana animalelor, care arată posibilitatea folosirii cetinii în hrana animalelor, ca supliment bogat în vitamine și săruri minerale, biostimulator excelent în creșterea și îngrășarea animalelor.

Din cercetările întreprinse de specialiștii din acest domeniu rezultă că în iernile grele, cetina constituie aproape unică hrană a rumegătoarelor sălbatice (cerbi, căprioare etc.) deoarece ea conține proteine, vitamine în special vitamina A și C și săruri minerale.

Lucrarea conține date experimentale din țară și străinătate cu privire la compoziția cetinii comparativ cu a unor nutrețuri bogate în substanțe nutri-

tive. Sînt arătate de asemenea, metodele de administrare a cetinii în hrana vacilor, oilor, porcilor și păsărilor, rezultatele obținute cît și eficiența economică a utilizării cetinii pentru creșterea animalelor cît și pentru economia forestieră.

Prin problemele deosebit de interesante pe care le ridică, lucrarea autorilor M. Simion și M. Alboiu ea este deosebit de utilă celor ce se ocupă cu creșterea animalelor cît și acelor care-și desfășoară activitatea în exploatarea forestieră.

O EXPOZIȚIE INTERESANTĂ

Gazdă a numeroase acțiuni culturale de prestigiu, Clujul, ne-a oferit, nu demult, prilejul plăcut de a vizita o expoziție interesantă. Este vorba de documente prețioase privind trecutul școlii din țara noastră.

Atrag, în mod deosebit numeroasele manuale care au servit, cu sute de ani în urmă, la dezvoltarea învățămîntului. La loc de cînt se află o „Bucovină” a cărei autor se presupune a fi Gheorghe Dăianul. Cartea a fost tipărită în anul 1699 la Alba Iulia și oferă „învățăcelor” posibilitatea de a cunoaște litere, silabe etc.

O altă carte valoroasă, care și-a găsit locul în expoziție este și „ABC-ul” („Alphavit pentru folosul școlărilor celor normalesci a neamului Românesc”), întocmit de către Gheorghe Șincai și tipărit

la Blaj în anul 1783. Apărută la 84 de ani după „Bucovină” lui Gheorghe Dăianul, lucrarea amintită ilustrează o nouă perioadă în învățămîntul din țara noastră, dar și concepția marelui învăț al școlii românești în ceea ce privește modul de predare a diferitelor noțiuni de limbă precum și unele cunoștințe generale. Povestirile și istorioarele morale, cuprinse în volum, sînt o dovadă grăitoare în această privință.

Expoziția oferă vizitatorilor prilejul unei întîlniri cu abecedare întocmită de învățăceli de seamă ai școlii românești, cum au fost Ion Creangă, Al. Odobescu, Borgovan și alții.

Un loc important ocupă în expoziție, manualele de literatură, dintre care cităm „Lepturarii românesc”, realizat de Aron Pumnul, apărut la Viena în anul 1862, „Cres-

țomărie sau Analecte literare” și „Poetica”, ambele datorate lui Timotei Cipariul și tipărite la Blaj cu mai bine de o sută de ani în urmă, „Cartea de citire pentru toți românii”, tipărită la București în ultimul an al secolului trecut, lucrare redactată cu mîgălă și dragoste cărturărească de George Coșbuc.

Dintre volumele tipărite în tipografiile Brașovului, amintim „Cartea de citire pentru școlarii și poporul nostru”, redactată de I. Pop-Reteganul, într-un stil caracteristic autorului în respectiv.

Continuîndu-ne vizita prin expoziție am avut bucuria de a constata că organizatorii s-au orientat foarte bine împărțînd-o pe... „discipline”, ceea ce ușurează parcurgerea conținutului diferitelor volume și satisfac dorința celor interesați, mai ales de un anu-

mit sector: literatură, istorie, geografie etc...

Ne-am oprit de exemplu, în fața vitrinei care conține primele manuale de aritmetică tipărite în țara noastră. Este vorba de „îndreptarul către aritmetică” datorat aceluiași neobosit cărturar care a întocmit zeci de manuale, de diferite feluri, Gheorghe Șincai și „Ducere de mîna către aritmetică”, carte realizată de un autor neidentificat. Ambele volume datează din 1785.

Sînt expuse și manuale de chimie, datorate lui Petre Poni (și altor autori), manuale de fizică, științele naturii etc. De la jumătatea secolului trecut datează și unele manuale de filozofie-pedagogie-psihologie, aflate în expoziție, Astfel, „Manualul de filozofie” întocmit de A. T. Laurian și tipărit în București la 1846, „Cursul de filozofie”, realizat

de Simion Bărnuțiu (expus în manuscris) sînt doar cîteva dintre acestea.

Am citat, desigur, doar cîteva dintre exponate. Adăugînd numeroasele documente, legi, extrase din matricole școlare, hărțile deosebit de prețioase precum și manualele noi, diagramele, fotografiile și fotomontajele care înfățișează aspecte ale studiului actual al învățămîntului, nu considerăm că am reușit să facem mai mult decît o trecere sumară în revistă a unei expoziții deosebit de interesante și utile deosebit de interesante și utile ce studentilor și elevilor cî și maselor largi de oameni ai muncii, dornici să cunoască aspecte din istoria de veacuri a școlii românești

Aurel CRIȘAN

Tagabilii, copiii vitregi ai Filipinelor

În munții din Catabato de sud, în regiunea pitorească și greu accesibilă a lacului Sebu, de pe insula cu același nume din Arhipelagul Filipinelor, trăiește tribul Tagabili — una din cele 37 de minorități naționale puțin cunoscute, de fapt aproape uitate, din Filipine. Ținutul tagabililor este „mai frumos decât frumusețea însăși“.

Tagabilii au groază de duhurile rele, care, după părerea lor, se ascund în orice copac, în orice piatră. Le plac foarte mult podoabele și sînt destul de pretențioși în ce privește îmbrăcămintea. Bărbații poartă niște pantaloni scurți din abaka, material țesut cu ornamente complicate. Femeile, care își pilesc dinții înnegriți de betel și își înroșesc buzele, poartă rochii multicolore. Hainele în culori vii ale tagabililor le acoperă trupurile istovite de foame și chinuite de boli. 90 la sută din populație suferă de malarie și 80 la sută — de tuberculoză. Aproape toți au viermi intestinali. Mortalitatea de pe urma bolilor crește, îndeosebi, în timpul secerișului, cînd oamenii sînt extrem de slăbiți din cauza alimentației insuficiente. Iată care este adevărul despre acest ținut al „frumuseții“.

Colectiv de artiști amatori din comuna Guleama Hubavca — reg. Omurtag (R. P. Bulgaria)

Țăranii de la Puerto del Rio continuă lupta

Presă mexicană a comentat pe larg cazul unui țăran mexican, Camilo Hernandez, dintr-un sat din apropiere de Puerto del Rio (provincia San-Luis de Potosi), care, persecutat de latifundiar și autoritățile locale, s-a văzut nevoit să se retragă în munți împreună cu alți 40 de țărani care-i erau tovarăși de suferință.

Cu mulți ani în urmă, din pozițiile președintelui Lazaro Cardenas, un grup de țărani a primit 200 ha de pămînt, la marginea orașului Puerto del Rio. „Să apărăm aceste pămînturi așa cum putem!“ — le-a spus atunci președintele. Țăranii au început să cultive pe pămîntul primit porumb, trestie de zahăr, cafea, fructe. Ei au făcut și lucrări de irigație, șanțuri, canale, stăvilare etc., reușind să capteze cursul unui mic riu. Lucrările au început în 1954 și s-au terminat după patru ani. Prin aceste lucrări, țăranii au reușit să irige întreaga suprafață cultivabilă.

Atrăși de pămînturile revalorificate, feudații expropriați au hotărît să-și recucerească pămînturile. Pe neașteptate, străzile orașului s-au împinzit de aventurierii năimiți. Latifundiarul, susținut de

Gonzalo N. Santos, fostul guvernator și în același timp, mare latifundiar, au declanșat în Puerto del Rio un climat de teroare. Zilnic izbucneau incendii, asasinatelor și actele de reprimare se țineau lanț. Au fost uciși 10 țărani, fără ca asasinii să fie aduși în fața justiției. Dar cuvintele rostite de Cardenas nu fuseseră încă uitate. „Să apărăm pămîntul cum vom putea“.

Inițiativa apărării pămînturilor a luat-o țăranul Camilo Hernandez în vîrstă de 50 de ani. Pe măsură ce timpul trecea, lupta între țărani și feudați devenea și mai înverșunată, mai ales din 1958, cînd lucrările de irigație au fost terminate. Ajuși la capătul răbdării, țăranii s-au adresat tribunalului din San-Luis de Potosi, cerînd să li se facă dreptate și să li se asigure securitatea. Li s-a răspuns să aibă răbdare. Anii au trecut, dar pentru cei de lângă Puerto del Rio dreptatea nu a mai venit. Violențele, actele de agresiune au continuat. În această perioadă, toți membrii familiei lui Camilo Hernandez, cel care îndrăznise să se ridice în apărarea pămînturilor țăranilor, au

fost uciși pînă la unul. Ultimul a fost Simplicio, fiul lui Camilo, care a refuzat să dezvăluie locul unde se afla ascuns tatăl său.

La venirea noului guvernator, Manuel Lopez Davila, latifundiarul l-au convins să semneze un mandat de arestare împotriva lui Camilo sub pretextul de „a se pune capăt actelor de banditism și asasinatelor“ din Puerto del Rio. 18 agenți ai poliției judiciare din statul San-Luis de Potosi au fost aduși pentru a executa dorința latifundiarilor.

O lună mai tirziu, ei se întorceau fără să fi îndeplinit ordinul: în acest răstimp nu numai că nu au reușit să-l găsească pe Camilo Hernandez, dar chiar viața lor ajunsese să fie în pericol în acest focar de nemulțumiri. Și astfel țăranii au rămas pe pozițiile lor.

Cu toate că astăzi Camilo Hernandez împreună cu alți tovarăși ai săi s-au refugiat în munți pentru a scăpa de urmărirea poliției, aceasta nu înseamnă un insucces. Pămînturile se află tot în posesia țăranilor, deși latifundiarul nu au încetat să rivnească la ele.

(Din „Prensa Latina“)

Consumați zilnic dulciuri!

Dulciurile sînt un izvor de energie pentru organism avînd un conținut bogat în zahăr și vitamine.

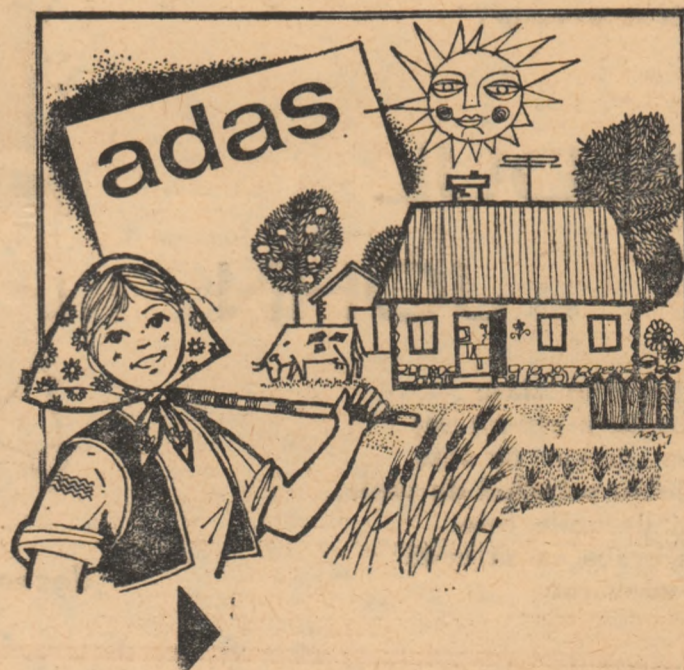
Sortimentele preferate le găsiți la MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM.

ASIGURAREA FACULTATIVĂ PAUȘALĂ

reprezintă o măsură de prevedere pentru fiecare membru al cooperativelor agricole de producție. Asigurarea se încheie, la alegerea asiguratului, pe termen de un an sau pe termen de șase luni și cuprinde: asigurarea animalelor, asigurarea bunurilor din gospodărie și asigurarea pentru cazurile de accidente.

Contractele de asigurare pot fi încheiate prin agenții de asigurare, responsabilii cu munca ADAS și inspectorii de asigurare.

Prima de asigurare este de 80 lei pe un an și 40 lei pe șase luni.

CENTENARUL GEORGE COȘBUC

REA DE PLATĂ

Ea vine de la moară ;
Și jos în ulicioară
Punîndu-și sacul, iacă,
Nu-l poate ridica.
— „Ți-l duc eu!” — „Cum?” — „Pe
plată!”

Iar ea, cuminte fată,
Se și-nvoiește-ndată —
De ce-ar și zice ba.

Eu plec cu sacu-n spate,
La calea jumătate
Cer plata, trei săruturi.
Dar uite, felul ei:
Stă-n drum și se socoate,
Și-mi spune cîte-toate,
Că-s scump, că ea nu poate,
Că prea sînt multe trei!

Cu două să-nvoiește,
Iar unul mi-l plătește,
Cu altul să-mi rămîie
Datoare pe-nserat.
Dar n-am să-l văd cit veacul!
Și iată-mă, săracul,
Să-i duc o poștie sacul
P-un singur sărutat!

LOGICĂ

Popa Toader, din scripturi,
Dă lui Mitru 'nvățături:

— „Mitre, știi ce spune psaltul?
Să nu faci în viața ta
Ceea ce te-ar supăra
De ți-ar face-o altul!”

Mitru stă și stă gîndind,
De el multe nu să prind.

— „Dar mai știi eu, cum e asta!
Altul, da! zici înțelept,
D-apoi eu? Să n-am eu drept
Să-mi sărut nevasta?”

LORDUL JOHN

Se zvonise prin ziare
Că-n Irlanda e-ntr-un sat
Un bărbat grozav de tare.
Lordul John, prinzind de veste,
Cine e și de-unde este,
Pleacă-n grabă ca să vadă
Dacă e adevărat.

Ca mulți lorzi de viță veche
Din întunecatul Nord,
Lordul John e-ntr-o ureche:
Fluieră pe drum și cîntă
Și e cel dintîi la trîntă.
Și-i voinic fără pereche
Și e cel mai tare lord.

A găsit în urmă satul;
Pe țaran el l-a găsit
Ocupat cu măturatul
Curtîii. Și, ochindu-l bine,
Lordul drept spre dînsul vine
Și descalică degrabă
Făr-a zice „bun sosit”.

Ș-apoi gata de luptare!
— „Tu ești Willy Spucker?” — „Eu”.
— „Spun că ești grozav de tare,
De ți-a mers cuvînt prin lume,
Eu din Londra vin anume,
Să ne punem la-ncercare.
Trîntă deci cu tine vreau!”

Willy Spucker se crucește,
Simte palmele că-i ard,
Leneș tîrnul și-l proptește;
Scuipă-n palme și se-ntinde
Și pe lord de briu îl prinde,
Sus o dată-l răsucește
Și-l azvirilă peste gard.

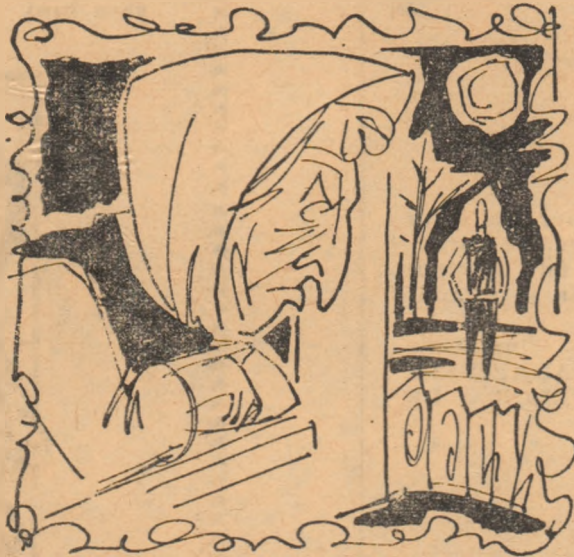
— „O să stau acum cu tine
Să mă lupt... Mai vrei ceva?
Auzi tu, cu ce gînd vine!”
Lordul John, privind cu jale
Și ținîndu-se de șale:
— „Să-mi azvirli, te rog, creștine,
Și cel cal, să pot pleca!”

CALUL DRACULUI

Iarăși ea!
Îi văd ochii și gurița —
A deschis încet porțița
Și ivită stă de-abia,
Zăpăcînd cărarea mea.
Nu știu ce-o fi vrînd porțița,
Ei, dar fata știu ce vrea!

Dinspre drum
Stă deschisă larg fereastra,
Și-n ea baba! Ce-i și asta?
N-adormi, babo, nicidecum?
Par-că-mi vine-acum-acum
Să mă duc să sparg fereastra,
Și pe babă s-o sugrum!

Eu mă fac
Că pornesc în jos pe stradă,
Să-nșel baba, să mă creadă;
Plec și fluier, stau și tac —
Dar de unde! Baba-i drac!
Și chiar dracul-gol să creadă
Unui biet de om sărac?

desene de Neagu RĂDULESCU

Sat pustiu!
Pentr-o babă-ncîrligată
Pierzi o zi și scapi o fată!
Baba-i o momie-n griu —
Las' că-i pui eu mina-n briu:
Cînd o prind pe punte-odată,
O iau sus și-o dau în riu!

NU TE-AI PRICEPUT!

Nu te-ai priceput! —
Singur tu nu mi-ai plăcut,
Că eu tot fugeam de tine?
O, nu-i drept, nu-i drept, Sorine!
Ți-am fost dragă, știu eu bine,
Dar, să-mi spui, tu te-ai temut.
Și eu toate le-am făcut,
Ca să poți să-mi spui odată,
Să mă-ntrebi: — „Mă vrei tu, fată?”
Și plîngeam de supărată,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Zici că-s mîndră și n-am vrut
Ca s-ascult vorbele tale?
Dar de unde știi? În cale
Ți-am umblat și-n deal, și-n vale,
Și orișunde te-am știut.
Zile lungi mi le-am pierdut,
Să mă-mprietenesc cu tine:
Tu-mi umblai sfios, Sorine,
Și plîngea durerea-n mine,
Că tu nu te-a priceput.

Nu te-ai priceput!
Am fost rea și n-ași fi vrut
Să te las, ca altă fată,
Să mă stringi tu sărutată?
Dar m-ai întrebat vrodată?
Mă-nvingea să te sărut
Eu pe tine! Pe-ntrecut
Chip cătam cu viclenie
Să te fac să-ntrebi, și mie
Mi-a fost luni întregi minie,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Zici, că de m-ai fi cerut
Mamei tale noră-n casă,
N-ași fi vrut să merg? E, lasă!
Că de-o fată cui-i pasă
Nu se ia după părut!
De-ntrebai, ai fi văzut!
Tu să fi-nceput iubitul,
Că-i făceam eu, isprăvitul —
Tu cu piinea și cuțitul,
Mori flămînd, nepriceput!